

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 6P/26/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6818200813
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2018:6818200813.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: P. I., G.. XX.XX.XXXX Q. C. I., G.. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, deti matky: V. M., G.. XX.XX.XXXX, K. I. XX a otca: P.Ó. I., G.. XX.XX.XXXX, K. I. XX, deti v náhradnej osobnej starostlivosti C. W., G.. XX.XX.XXXX, K. I. XX o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti rodičov, resp. do inej náhradnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd zrušuje náhradnú osobnú starostlivosť maloletých detí P. I., G.. XX.XX.XXXX Q. C. I., G.. XX.XX.XXXX, ktorá bola určená rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 8P/14/2013-179 zo dňa 22.11.2013, nakoľko zanikol dôvod, pre ktorý boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

II. Súd maloleté deti P. I., G.. XX.XX.XXXX Q. C. I., G.. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti otca detí, ktorý bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

III. Matka detí V. M., G.. XX.XX.XXXX je povinná platiť na maloleté deti P. I., G.. XX.XX.XXXX Q. C. I., G.. XX.XX.XXXX, na každé z maloletých detí, výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 25.-eho dňa toho ktorého mesiaca, vopred k rukám otca detí.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 8P/14/2013-179 zo dňa 22.11.2013 boli maloleté deti P. Q. C. zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov C. W., G.. XX.XX.XXXX a L. W., G.. XX.XX.XXXX. Matka detí bola zaviazaná platením výživného v minimálnej zákonnej výške, otec vo výške 40,- Eur mesačne.

Podľa rozsudku rodičia starostlivosť o deti nezabezpečovali, navrhovali nariadenie ústavnej starostlivosti nad deťmi, nesúhlasili s tým, aby sa o deti starali starí rodičia. Starí rodičia mali záujem zabezpečovať osobnú starostlivosť o deti. Starí rodičia spĺňali zákonné podmienky na zverenie detí, vykonanými šetreniami neboli zistené žiadne nedostatky vo výchove maloletých detí z ich strany. V rámci znaleckého dokazovania vo veci 4P/73/2009 bola zisťovaná osobnostná štruktúra starej matky C. W. a jej spôsobilosť na výchovu detí, neboli zistené také skutočnosti, ktoré by vylučovali starú matku z možnej starostlivosti o deti. Spôsobilosť starej matky na výchovu detí bola označená ako diskutabilná a to vzhľadom na jej osobnosť, znalkyne však na druhej strane vyzdvihli pozitívny postoj maloletých detí k nej.

Starý otec detí zomrel, preto následne starostlivosť o deti zabezpečovala na základe rozsudku len stará matka.

2. Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca v správe o maloletých deťoch zo dňa 25.04.2018 uvádzal, že stará matka zabezpečovala starostlivosť o maloletého P. Q. C., ako aj o vnuka U. P., G.. XX.XX.XXXX a to nedostatočne. Kolízny opatrovník vykonával úkony na zlepšenie kvality života rodiny, najmä na zvýšenej hygieny detí, domácnosti, ako aj záujmu starej matky o učebné výsledky detí. Počas následných šetrení sa hygiena bývania aj napriek opakovaným upozorneniam nezlepšila, veľké množstvo odpadkov pribudlo za rodinným domom. Počas návštev bola v dome špina a smrad. Maloleté deti nosili zašpinené ošatenie a ich hygiena bola nevyhovujúca. Viackrát sa u maloletej C. objavila aj pedikulóza. Stará matka bývala často hospitalizovaná a za obdobie, kým bola v nemocnici, sa o deti starala matka. Dochádzka detí do školy sa zhoršovala, stará matka so školou málo spolupracovala. Vyskytovali sa sťažnosti na správanie detí v škole, škola upozorňovala na zlú hygienu detí. Rodičia v tom čase uvádzali, že sa o deti nemôžu postarať, neskôr otec detí prejavil záujem sa osobne postarať o deti, bol ochotný aj odísť z Českej republiky a vrátiť sa žiť na Slovensko. V Českej republike obýval jednu izbu v štvorizbovom byte, v obci Hucín vlastnil trojizbový rodinný dom. Kolízny opatrovník mal za to, že stará matka nie je schopná vytvoriť dobré podmienky pre zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin detí, považovali za potrebné zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

3. Na základe uvedenej správy súd uznesením zo dňa 30.04.2018 začal konanie o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti rodičov, resp. do inej náhradnej starostlivosti.

4. Otec detí v podaní zo dňa 22.05.2018 oznámil súdu, že súhlasí so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti starej matke a zároveň žiada súd o zverenie detí do jeho opatery. Matka detí v podaní zo dňa 22.05.2018 uviedla, že súhlasí s tým, aby deti boli zverené do opatery otca. Stará matka nezvláda výchovu maloletým deťom. Stará matka detí v podaní zo dňa 24.05.2018 uviedla, že nesúhlasí so zrušením jej náhradnej osobnej starostlivosti, skutky nie sú pravdivé.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom maloletých detí, výsluchom rodičov detí, starej matky detí a kolízneho opatrovníka, prečítaním listinných dôkazov - správ kolízneho opatrovníka zo dňa 25.04.2018, 28.05.2018 a 02.07.2018, správ Obce Hucín zo dňa 31.05.2018, odpovede na dožiadanie súdu - správy o pomeroch otca v Českej republike a jeho výplatných pásoch, správy Základnej školy s materskou školou Jelšava zo dňa 03.07.2018, odpovedí na lustrácie účastníkov konania v Sociálnej poisťovni, v katastri nehnuteľností a v registri priestupkov, rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 2T/185/2017-116 zo dňa 31.01.2018, potvrdenia Sociálnej poisťovne - ústredie zo dňa 23.05.2018, potvrdenia Okresného dopravného inšpektorátu Revúca zo dňa 23.05.2018, potvrdení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca zo dňa 22.05.2018, 23.05.2018, 25.05.2018, ústrižkov poštových poukážok, bločkov, dokladu SIPO matky detí, príjmového pokladničného dokladu matky detí, potvrdení o transakciách na účte otca detí, výpisov z účtu otca detí, výplatných pásoch otca detí, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojeného spisu sp. zn. 8P/14/2013. Stará matka navrhovala i vypočutie Q. W. a M. L., neskôr na pojednávaní netrvala na ich vypočutí. Súd považoval vypočutie týchto osôb i bez návrhu za nadbytočné, nakoľko mali vypovedať k tomu, ako sa stará matka starala o deti, pričom dôvodom na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti bolo to, že zanikol jej dôvod - otec prejavil záujem postarať sa o deti. Vykonanie iných dôkazov nebolo do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania navrhnuté. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

6. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 28.05.2018 a 02.07.2018 sa dňa 04.04.2018 dostavil na úrad otec detí, ktorého informovali o tom, že starostlivosť o deti je nevyhovujúca. Otec mal. detí uviedol, že žije v Českej republike, kde pracuje a nemá vytvorené podmienky na to, aby sa postaral o svoje deti. Dňa 05.04.2018 sa na úrad dostavila matka detí, ktorá uviedla, že nie je možné, aby sa ona starala o svoje deti, nakoľko má manžela a s ním dve mal. deti, ktoré sú vychované a bojí sa, aby deti nepokazili tieto jej deti. Deti si ani nerozumejú s jej súčasným manželom. Dňa 23.04.2018 ich telefonicky kontaktoval otec detí a uviedol, že má záujem sa osobne postarať o svoje deti, je ochotný aj odísť z Českej republiky a vrátiť sa žiť na Slovensko.

Dňa 11.05.2018 uskutočnili sociálne zisťovanie u otca detí, v tom čase (podľa vyjadrenia otca od 30.04.2018) žili deti už u otca, počas šetrenia boli v škole. Rodinný dom pozostáva z dvoch izieb, kuchyne a príslušenstva. Rodina obýva jednu izbu v rodinnom dome, kde sa nachádza manželská posteľ, rozkladacie pohovka, skrine, televízor. V kuchyni sa nachádza stôl, staršia kuchynská linka, nová chladnička, vedľa kuchyne je vybudovaná komora a piecka na tuhé palivo. V kúpeľni sa nachádza chemický záchod, vaňa, práčka, bojler na teplú vodu. Hygiena domácnosti bola na požadovanej úrovni.

V čase sociálneho zisťovania bolo v dome dostatok potravín aj hygienických potrieb. Deťom bol vybaviť cestovné preukážky, aby chodili pravidelne do školy, deti odprevádza na zastávku MHD. Hygiena tela a ošatenia sa u detí výrazne zlepšila. Otec deťom zakúpil nové ošatenie aj obuv. V telefonickom rozhovore so sociálnym pedagógom základnej školy sa dozvedeli, že hygiena detí sa zlepšila a otec sa pravidelne informuje a zaujíma o ich prospech a správanie. Počet neospravedlnených vyučovacích hodín sa znížil. Dňa 29.06.2018 v rodine uskutočnili sociálne zisťovanie, deti boli v tom čase v škole, otec detí varil polievku. V dome bolo dostatočné množstvo potravín a hygienických potrieb - aj do zásoby. V rodinnom dome bola hygiena na požadovanej úrovni.

Dňa 25.06.2018 sa na základe telefonickej dohody dostavil na úrad otec spoločne s deťmi, bol uskutočnený pohovor s deťmi. Maloletá C. povedala, že chce ísť žiť s otcom do Čiech, nemá obavy z novej školy a jazyka, u otca je jej dobre. U otca je oblečená, oveľa častejšie dodržiavajú osobnú hygienu, ako to bolo u starej matky. Otec má kúpeľňu aj práčku. Ku starej matke sa v žiadnom prípade vrátiť nechce, otec sa ku nim pekne správa, dobre varí, má sa u neho lepšie ako pri starej matke. Maloletý P. bol menej zhovorčivejší, ale povedal, že chce ísť žiť k otcovi, že je mu tam lepšie, otec má v dome poriadok - vyslovene povedal „všetko je tam lepšie ako pri starkej,.. U otca sa kúpu každé dva dni a u starkej len v nedeľu. U otca majú kúpeľňu a u starkej si zohrievajú vodu do vaničky. Otec stále navarí a u starkej sa viackrát stalo že boli hladní, starká málokedy varila polievky. Obe deti povedali, že sú v kontakte aj s matkou, najmä C. sa ide občas s matkou prejsť. Matka sa C. pýtala, ako je jej u otca, a keďže C. deklarovala že sa má u otca dobre, mama súhlasí, aby boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti otca. S matkou sa dohodli, že ak prídu na prázdniny, prídu ju pozrieť a stretnú sa. Ku starkej W. chodiť nechcú.

7. Súd vypracoval dožiadanie na preverenie pomerov otca dieťaťa v Českej republike. Podľa oznámenia zo dňa 01.06.2016 bolo dňa 31.05.2018 uskutočnené neohlásené sociálne šetrenie v mieste bydliska otca. V domácnosti bola zastihnutá len jeho priateľka, pani M. C., ktorá uviedla, že otec detí je od mája 2018 na Slovensku so svojimi deťmi a bude tam až do súdneho pojednávania. Ona i jej dvaja maloletí synovia sú s vzniknutou situáciou oboznámení, nemajú žiadne námietky, aby mal pán I. svoje dve deti v starostlivosti a aby bývali všetci spoločne. Rodina žije v nájomnom byte o veľkosti 4+1, ktorý disponuje predsieňou, sociálnym zariadením, obývačkou, spálňou, dvomi detskými izbami a kuchyňou. Jedna z detských izieb je vybavená tromi posteľami, tú budú obývať všetci chlapci, druhá detská izba je vybavená posteľou a šatňovou skriňou, tú bude mať dispozíciou C.. Domácnosť bola čistá a uprataná. V dosahu bytového domu je základná škola, nákupné stredisko, lekárske dom a MHD. Náklady spojené s užívaním bytu sú 15.000,-Kč a 810,-Kč mesačne, výdavky platia na polovicu. Obaja pracujú vo firme V. v Plzni s príjmom cca 20.000,-Kč čistého. Z pohľadu sociálno-právnej ochrany detí sa jedná o vhodné výchovné prostredie, deti tam majú všetko potrebné.

8. Z listinných dôkazov súd zistil, že matka detí je nezamestnaná, je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 393,- Eur a prídavok na deti vo výške 47,36 Eur. Zo Sociálnej poisťovne nepoberá žiadne dávky. Podľa jej vyjadrenia má výdavky na stravu 150,- Eur, na drogeriu 30,- Eur, na ošatenie 30,- Eur, na lieky 30,- Eur a na bývanie 118,- Eur.

Otec detí je zamestnaný v Českej republike u zamestnávateľa V. T. R. P., s.r.o., na základe jeho žiadosti má v súčasnosti neplatené voľno. Podľa predložených výplatných pásov mal otec detí nasledovný príjem: v decembri 2017 19.488,- Kč, v januári 2018 19.749,- Kč, vo februári 2018 19.594,- Kč, v marci 2018 19.768,- Kč. Otec detí na Slovensku ani v Českej republike nepoberá žiadne dávky. Podľa jeho vyjadrenia má výdavky na vodu 9,14 Eur, na elektrinu 16,- Eur, platí nájomné 4.300,- Kč, platí deťom stravu v škole.

Rodičia detí nevlastnia nehnuteľnosti ani motorové vozidlo.

9. Z listinných dôkazov súd zistil, že stará matka detí C. W. je poberateľkou starobného a invalidného dôchodku vo výške 360,20 Eur, v minulosti bola trestne stíhaná a dopustila sa viacerých priestupkov - všetko ešte pred nariadením náhradnej osobnej starostlivosti.

10. Podľa správ Obce Hucín matka detí je vydatá, žije s manželom a s inými svojimi dvomi maloletými deťmi v rodinnom dome. Otec detí je tichej povahy, je slobodný, žije v rodinnom dome, momentálne je zamestnaný. Stará matka detí C. W. je vdova, žije s deťmi a dcérou v rodinnom dome. Má zverené dve C. a P. do náhradnej starostlivosti. Je poberateľkou starobného dôchodku a vzhľadom na jej zdravotný stav je z časti invalidkou. Bola v minulosti riešená za zanedbanie školskej dochádzky, ako aj za

drobné krádeže, ktorých sa dopustili maloleté deti. Žiaden z účastníkov nebol prerokovaný poriadkovou komisiou, nemajú vedomosť o požívaní alkoholických ani iných návykových látok z ich strany.

11. Podľa správy základnej školy má maloletá C. za máj 2018 11 ospravedlnených vyučovacích hodín a 1 neospravedlnenú vyučovaciu hodinu, za mesiac jún len 1 neospravedlnenú vyučovaciu hodinu. Maloletý P. má za máj 2018 5 ospravedlnených vyučovacích hodín a 5 neospravedlnených vyučovacích hodín, za mesiac jún len 5 ospravedlnených vyučovacích hodín.

12. Kolízny opatrovník detí na pojednávaní uviedol, že v minulosti boli nedostatky v starostlivosti najmä s hygienou detí, deti neboli čisté a s tým súviseli ich následné zdravotné problémy, čiže nedostatky v zdravotnej starostlivosti. Problémy sa vyskytovali aj v škole. Stará matka slabo spolupracovala so školou, boli problémy v správaní, deti mali neospravedlnené hodiny. V súčasnosti deti sú v starostlivosti otca. Stará matka má v starostlivosti naďalej jedno maloleté dieťa U. P.. Ohľadne tohto dieťaťa bol návrh na uloženie výchovného opatrenia pobytového charakteru. Odkedy sú deti u otca, neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o deti, otec má pre deti všetko potrebné zabezpečené. Zo strany školy im bolo oznámené, že deti sú čistejšie, zmenilo sa ich správanie, chodia do školy riadne. Otec sa deti v škole zaujíma.

13. Otec detí na pojednávaní uviedol, že žiada, aby mu boli deti zverené do osobnej starostlivosti, chce sa o deti postarať. Došlo k zmene, pretože jeho priateľka v súčasnosti nesúhlasí, aby žili spoločne tam, kde žili doteraz. Boli v Plzni na návšteve a vtedy mu to uviedla. Túto situáciu bude musieť riešiť. Zatiaľ ostáva na Slovensku, býva v I. v rodinnom dome aj s deťmi a pokúsi sa nájsť si bývanie iné. U zamestnávateľa má neplatené voľno a má to nahlásené do konca tohto mesiaca. Ak si nenájde nejaké ubytovanie, tak si bude hľadať prácu na Slovensku. Maloleté deti sú v jeho osobnej starostlivosti od mája. Väčšinou spia všetci na jednej manželskej posteli, ale v domácnosti sú 3 postele, jedna v kuchyni a jedna ešte v jednej miestnosti a niekedy on prespáva aj v kuchyni alebo na tej druhej posteli. Trikrát alebo štyrikrát sa stalo, že P. prespal u starej matky, vtedy neprišiel domov. Buď mu C. povedala, že je u starkej, ale bolo aj tak, že nevedel kde maloletý je.

14. Matka detí na pojednávaní uviedla, že súhlasí s tým, aby deti boli zverené otcovi. Ona sama nemôže poskytovať deťom starostlivosť, žije v blízkosti starej matky s manželom a 2 maloletými deťmi. Odkedy sú deti u otca, tak sa nevyskytli žiadne problémy, deti sú čisté. Ona osobne uňho dnu nebola, ale bola na dvore a rozprávali sa, čo s deťmi. V starostlivosti zo strany starej matky o deti boli nedostatky, kým otec žil, tak to bolo iné, ale odkedy zomrel, tak sa situácia zhoršila. Stará matka je chorá a s tým súvisia problémy. Stará matka jej hovorila, že deti spia v jednej posteli s otcom, rozprávala sa o tom aj s deťmi. Deti odkedy sú u otca jej neuvádzali nič negatívne, je s nimi v kontakte telefonicky, cez Skype i osobne. C. odkedy je u otca, tak sa so starou matkou nestretáva.

15. Stará matka detí na pojednávaní uviedla, že nesúhlasí s tým, aby deti boli zverené otcovi. Je pravda, že uňho je čistejšie ako u nej, ale bola uňho raz pozrieť a vtedy videla, že spia všetci v jednej posteli, to sa jej nepáčilo. Iné výhrady nemá. Nie je pravda, že by deti mali u nej zdravotné problémy a aj u nej bolo stále dostatok potravín. P. aj teraz prespáva u nej.

16. Maloletá C. vo svojej výpovedi uvádzala, že v súčasnosti je u otca, tešila sa, že otec sa vracia z Čiech. U otca je jej lepšie ako u starej matky, so starou matkou sa v súčasnosti nestretáva. U nej jej nebolo dobre. S otcom zvyknú chodiť na výlety, boli aj v ZOO. Otec varí. U nich doma je kuchyňa, izba, kúpeľňa, majú 3 postele. Spávajú na jednej veľkej posteli spolu. Niekedy ona spí na vedľajšej posteli. S mamou je v kontakte, väčšinou si píše alebo telefonujú. S bratom má dobrý vzťah, on tiež sa tešil, že príde otec z Čiech. Najradšej by s ním išiel do Čiech. Keby sa odsťahovali do Čiech, ona by s tým nemala problém, ani ísť do novej školy a nájsť si tam kamarátov. Najradšej by ostala do budúcnosti v starostlivosti otca.

17. Maloletý P. vo svojej výpovedi uvádzal, že teraz býva u otca a je tam spokojný. U otca mu je lepšie ako u starej mamy. U starkej prespal, keď nechcel ísť do ZOO. Predtým niekoľko dní bol u nej, ale potom sa už vrátil k otcovi. Do budúcnosti by chcel ostať s otcom, tam mu je lepšie. S otcom väčšinou pozerajú filmy.

18. Na základe takto zisteného stavu súd vec posúdil nasledovne:

19. Podľa § 44 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o rodine) náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

20. Podľa § 45 ods. 1 a 9 zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

21. Podľa § 47 ods. 1 písm. d) zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

22. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

23. Náhradná osobná starostlivosť je v zmysle zákona o rodine jednou z foriem náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa. Táto náhradná starostlivosť nahrádza osobnú starostlivosť rodiča o dieťa v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Ak je nariadená náhradná osobná starostlivosť a zmenia sa pomery tak, že rodič chce a môže zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa, zanikne dôvod, pre ktorý bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

24. Matka nemôže zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti. Keďže otec detí prejavil záujem do budúca starať sa o maloleté deti, súd preveroval, či má otec na to vytvorené podmienky. Na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že otec má vytvorené vhodné podmienky, aby zabezpečoval osobnú starostlivosť o maloleté deti, jeho bytové pomery na Slovensku i v Českej republike sú vyhovujúce, v jeho domácnostiach bol poriadok a čisto. Zároveň odkedy sú deti v jeho faktickej starostlivosti deti prosperujú, zlepšila sa u nich hygiena, správanie i dochádzka do školy, otec sa o deti riadne stará a zaujíma sa o ne. Matka detí súhlasila, aby deti mal v osobnej starostlivosti otec, nevie o žiadnych dôvodoch, pre ktoré by sa nemohol postarať. Zároveň i prejavovaný názor detí je taký, že chcú do budúca ostať s otcom. Vzhľadom na tieto skutočnosti má súd za to, že zanikol dôvod, pre ktorý boli maloleté deti zverené starej matke a starostlivosť o deti môže zabezpečovať otec, ktorý má na to vytvorené podmienky. To, že stará matka so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasila nie je rozhodujúce, nakoľko ak rodič, resp. rodičia dokážu zabezpečovať starostlivosť o svoje deti, nie je dôvod, aby deti ostávali v starostlivosti iných osôb. O deti sa v takom prípade má starať rodič, resp. rodičia. Zo zákona preto v takom prípade musí byť rozhodnuté, že došlo k zániku dôvodu, pre ktorý bola náhradná osobná starostlivosť určená. Nie je zákonný podklad pre to, aby sa v takomto prípade o deti starala iná osoba ako rodič, keďže zákonným predpokladom náhradnej osobnej starostlivosti je, že rodičia starostlivosť o deti nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť a to v predmetnej veci už nie

je splnené. Pokiaľ stará matka poukazovala na to, že otec a deti spia spoločne na jednej posteli, súd z výpovedí detí a rodičov má za to, že táto skutočnosť nevyplýva na deti negatívne a v domácnosti sa nachádzajú i iné postele, kde by prípadne deti mohli spať, ak by im súčasná situácia nevyhovovala. Deti vypovedali, že im to nevádi a ani nijakým spôsobom rodičom alebo okoliu nenaznačili, že by mali s tým problém.

25. Na základe uvedeného súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť o deti, keďže zanikol dôvod, pre ktorý boli deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a deti zveril do osobnej starostlivosti otca, keďže rodičia spolu nežijú, otec má vytvorené podmienky na starostlivosť o deti a navyše s tým súhlasí matka detí i samotné deti.

26. Podľa § 65 zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní. Výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

27. Podľa § 62 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

28. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

29. Keďže rodičia spolu nežijú a deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca, súd upravil vyživovaciu povinnosť matky k deťom. Vykonaným šetrením bolo zistené, že matka detí je nezamestnaná, jej príjmom je len dávka v hmotnej núdzi a prídavky na deti a má ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Z týchto dôvodov má súd za to, že nie je v možnostiach a schopnostiach matky platiť na maloletú Karin a maloletého Róberta výživné vo vyššej výške, ako je zákonné minimum. Výživné v zákonnej minimálnej výške musí platiť každý rodič dieťaťa bez ohľadu na svoje pomery.

30. Vzhľadom na uvedené súd upravil vyživovaciu povinnosť matky k maloletým deťom v minimálnej zákonnej výške, teda vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne k rukám otca detí a to počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici v štyroch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vyššie uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.